

## Huvudman

Alingsås kommun  
kommunstyrelsen@alingsas.se

## Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan Gustav Adolfsskolan i Alingsås kommun.

---

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Alingsås kommun att senast **fredag den 9 augusti 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande beslut om betyg och utformningen av betygskatalogen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Alingsås kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Alingsås kommun ska vidta följande åtgärder

#### Beslut om betyg och betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg, när undervisningen bedrivs av en eller flera lärare som inte är legitimerade, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. Det oavsagda gäller inte om kompletterande bestämmelser i skolförordningen är tillämpliga (3 kap. 16 § skollagen och 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen).

2. Se till att det av betygskatalogen framgår ifall ett betyg har beslutats efter prövning, om ett betyg har rättats eller ändrats samt när detta har gjorts. Såväl det gamla som det nya betyget ska framgå och den eller de som har beslutat om nytt betyg efter prövning, rättelse eller ändring ska datera och signera uppgiften i betygskatalogen. (9 och 15 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ([2011:123])).
3. Se till att beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. (6 kap. 10 § skolförordningen samt 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [2011:123])).
4. Se till att betyg sätts i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen. Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas (3 kap. 16 § och 10 kap. 15 § skollagen).

## Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till [dokument.goteborg@skolinspektionen.se](mailto:dokument.goteborg@skolinspektionen.se), eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:3361) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2024 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg, dokumentation av betyg och utformning av betygskatalog avseende årskurs 9. Gustav Adolfsskolan i Alingsås kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 23 april 2024. Som en del av tillsynen har även en intervju med rektorn genomförts och dokumentation har granskats, bl.a. betygskatalog och en förteckning över undervisande personal. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

## Föreläggande

### Beslut om betyg och betygs katalog i årskurs 9

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna i årskurs 9 och betygs katalogen från höstterminen 2023 avseende dessa elever. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation och vilken lärare som har ansvarat för undervisningen i respektive ämne under höstterminen 2023. Betygs katalogen förs på papper med en sida för respektive ämnen och klass. Av betygs katalogen framgår bland annat Skolverkets skolenhetskod, skolform, namn på skolenheten, huvudman och lägeskommun. Betygen har beslutats mellan den 12 december 2023 och den 13 december 2023.

Längst ner på respektive sida i betygs katalogen har den lärare som ansvarat för undervisningen signerat och daterat betygen för samtliga elever i undervisningsgruppen med en egenhändig signatur.

Av betygs katalogen framgår att tre betyg har justerats till ett högre betyg. I betygs katalogen framgår både det gamla betyget och det nya betyget. Det framgår inte vilket datum som justering av betygen gjorts och egenhändig signatur saknas bredvid justeringen. Längst ner på samtliga sidor i betygs katalogen finns undervisande lärares signatur. Det framgår inte om justeringen är en ändring eller en rättelse. I intervju uppger rektorn att rutinen på skolan vid ändring av betyg är att betygsättande lärare kontaktar rektorn eller administratören, därefter går de igenom anledning till att justering av betyg behöver göras och ser gemensamt till att det blir ändrat och signerat.

Under höstterminen 2023 fick eleverna i årskurs 9 terminsbetyg i nio ämnen. Resonerande åtta ämnen som eleverna fick betyg i var i de flesta fall uppflyttade betyg från föregående termin i årskurs 8. Rektorn uppger att eleverna även läste ytterligare ett SO-ämne samt ett NO-ämne under hösten 2023 men att eleverna inte fick nya terminsbetyg i dessa två ämnen. Rektorn uppger att anledningen till det är att schemat för dessa två ämnen sträcker sig till januari-februari 2024. Rektorn uppger att de betygen sätts i samband med nästkommande betygssättning på vårterminen.

I ett ämne, bild, har rektorn signerat betyget tillsammans med undervisande lärare som saknar lärarlegitimation. Rektorn uppger i intervju att det finns legitimerade lärare som inte känner sig bekväma med att signera betyg i ämnen de inte undervisat i. Med anledning av det har han som rektor signerat de betygen för att vara den som tar eventuella diskussioner som uppstår kring betygssättningen. Rektorn uppger att läraren i bild för närvarande håller på att läsa in lärarlegitimation och behörighet.

I ett ämne, moderna språk, har tre lärare signerat betygskatalogen tillsammans med rektorn. Två av lärarna som signerat betygskatalogen i moderna språk innehar lärarlegitimation, en av lärarna i moderna språk har inte legitimation. Rektorn uppger i intervju att de två språklärarna med lärarlegitimation har varit medbedömande lärare och del av diskussionerna vid betygssättning för den lärare som inte har lärarlegitimation. Rektorn uppger att anledningen till att han skrivit under är även här för att vara den som tar eventuella diskussioner som kan uppstå vid betygssättning.

### Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap 18 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan markeras med ett horisontellt streck (9 §). Siffran 3 ska anges när ett

ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (2010:800) eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 §). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. Ändringen ska göras av rektorn om den som har fattat det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något annat liknande skäl, det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och någon eller några av dem inte längre är anställda av huvudmannen eller är förhindrade på grund av något annat liknande skäl, eller det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas (3 kap. 20 § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att Alingsås kommuns verksamhet vid Gustav Adolfsskolan uppfyller författningarnas krav avseende att betyg ska sättas av undervisande lärare.

Skolinspektionen bedömer dock att det är en brist att det inte framgår tydligt av betygskatalogen om ett betyg har rättats eller ändrats. Enligt gällande föreskrifter kan endast rektorn rätta ett betyg medan det i första hand är den som fattat beslut om ett betyg som har rätt att ändra ett betyg. Det är därför viktigt att det av betygskatalogen framgår om ett betyg har rättats eller ändrats. Det är därtill en brist att det i några fall saknas datering när ändring eller rättelse har gjorts av enskilda betyg. Slutligen är det också en brist att läraren eller rektorn inte har signerat varje ändring eller rättelse som skett.

Vidare bedömer Skolinspektionen att det är en brist att rektorn har signerat betygen tillsammans med lärare som saknar legitimation. När undervisning bedrivs av en icke legitimerad lärare ska beslut om betyg fattas tillsammans med en legitimerad lärare. Det är endast i undantagsfall som rektorn kan besluta om betyg och något sådant undantag är inte tillämpligt i de aktuella fallen.

Skolinspektionen bedömer även att det är en brist att eleverna inte fått betyg i de SO- samt NO-ämnena som eleverna läste under hösten 2023. Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen. Bedömning i terminsbetyget ska göras utifrån de kunskaper som eleven har vid betygstillfället, i förhållande till

betygskriterierna. Om eleverna även får undervisning under del av vårterminen i ämnet ska betyg sättas även under vårterminen.

Slutligen bedömer Skolinspektionen att det är en brist att inte varje betyg har en signatur. Att undervisande lärare signerat med en signatur för samtliga elever i undervisningsgruppen är inte tillräckligt, eftersom varje betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en signatur med datering.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Alingsås kommuns verksamhet vid Gustav Adolfsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg och utformning av betygskatalog. Det finns därför skäl att förelägga Alingsås kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av Tove Andersson

Föredragande i ärendet har varit utredaren Matilda Nordh.